

CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA

Najłatwiejszym i najskuteczniejszym sposobem zapobiegania przemocy wobec dzieci jest identyfikacja rodzin, w których takie ryzyko istnieje (rozpoznanie czynników ryzyka) oraz motywowanie ich do szukania dla siebie pomocy.

Czynniki ryzyka to wybrane informacje nt. warunków/sytuacji/sposobu funkcjonowania rodziny sprzyjające krzywdzeniu dziecka/dzieci w tej rodzinie. Czynniki ryzyka zwiększają prawdopodobieństwo, iż dziecko doświadczy intencjonalnego lub nieintencjonalnego krzywdzenia, nieodpowiednich dla niego oddziaływań, które mogą spowodować zaburzenia w przebiegu jego rozwoju.

Nie we wszystkich rodzinach, w których występują czynniki ryzyka, dochodzić będzie do krzywdzenia dzieci. Przyjmuje się, że **występowanie kilku czynników ryzyka** powoduje konieczność objęcia rodziny dodatkową diagnozą, monitoringiem oraz szczególnego jej wspierania.

Analizuje się i ocenia czynniki leżące **po stronie samego dziecka, rodziców i rodziny jako całości**.

Czynniki ryzyka związane z osobą dziecka:

brak opieki lekarskiej podczas ciąży	
brak opieki lekarskiej nad dzieckiem	
brak regularnych szczepień	
poród bez pomocy medycznej	
niepełnosprawność fizyczna lub\ i psychiczna	
przewlekła choroba	
specyficzne zachowania dziecka (nadpobudliwość, moczenie nocne, trudności ze spaniem, trudności z jedzeniem, etc.)	
deficyty rozwojowe (problemy z nauką)	
dziecko z poprzedniego związku (nieakceptowane przez drugiego partnera)	
wcześnieactwo, pochodzenie z ciąży mnogiej, dzieci bliźniacze	
dziecko odseparowane od matki tuż po urodzeniu	
dziecko niespełniające oczekiwań rodziców (np. co do płci)	
dziecko urodzone po śmierci poprzedniego dziecka	

Czynniki ryzyka związane z osobą rodzica:

wczesne (poniżej 18 r.ż.) lub późne rodzicielstwo	
znaczną różnicą wieku między matką a ojcem (powyżej 8 lat)	
niechciana ciąża, krótkie odstępy pomiędzy kolejnymi porodami	
poród bez zawarcia związku małżeńskiego z ojcem dziecka	
depresja poporodowa	
aktualnie niesatysfakcjonujący związek z partnerem	
doświadczenie krzywdzenia w obecnym związku	
krzywdzenie w historii poprzednich związków	
doświadczenie krzywdzenia w dzieciństwie	
upośledzenie umysłowe, choroba psychiczna, zaburzenia osobowości	
niepełnosprawność fizyczna	
przewlekła choroba	
uzależnienie od alkoholu, narkotyków, leków etc.	
prostyтуowanie się	
wyznanie skrajnych ideologii, np.: religijnych	
przeżywanie żałoby	
niepokojąca relacja rodzic-dziecko (rodzic unika kontaktu z dzieckiem, nie reaguje na płacz dziecka, nie mówi do niego, nie uśmiecha się, niechętnie bierze dziecko na ręce...)	

Czynniki ryzyka wynikające ze struktury i funkcjonowania rodziny:

struktura rodziny: rodzina rozbita, wielodzietna, zastępcza, adopcyjna	
partner niebędący ojcem dziecka	
samotne rodzicielstwo	
rodzina niepełna czasowo (np. z powodu wyjazdów rodziców za granicę)	
posiadanie dzieci z różnych związków	
związek nieformalny	
małżeństwo mieszane etnicznie	
przewlekła choroba lub inwalidztwo w rodzinie	
zakłócenia w zakresie ról pełnionych przez poszczególnych członków rodziny (np. pełnienie przez dzieci ról dorosłych)	
niekorzystna sytuacja ekonomiczno-bytowa (np. trudne warunki mieszkaniowe - sanitarne, techniczne, zbyt duża liczba członków rodziny w jednym mieszkaniu/domu, bezrobocie etc.)	
rodzina wyizolowana społecznie	
długotrwałe konflikty w pożyciu małżeńskim	
uprzednia karalność, pozostawanie w zainteresowaniu sądu/Policji	
pobyty członków rodziny w placówkach interwencyjnych.	